

Пољопривреда

Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године у граду Краљеву постоји 11.713 пољопривредних газдинстава, која су у пољопривредној 2011/2012. години користила 38.377 хектара пољопривредног земљишта.

Структура коришћеног пољопривредног земљишта је следећа:

- ❖ 42,15% оранице и баште,
- ❖ 47,45% ливаде и пашњаци,
- ❖ 9,30% воћњаци,
- ❖ 0,02% виногради,
- ❖ 1,07% окућница и
- ❖ 0,01% остали стални засади.

Газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта

		Град Краљево	Рашка област	Република Србија
Укупно	пољопривредна газдинства	11.713	28.173	631.552
	ha	38.377	102.885	3.437.423
Без земљишта		90	141	10.107
≤ 1 ha	пољопривредна газдинства	2.914	6.992	174.567
	ha	1.708	4.351	91.837
> 1 - ≤ 2 ha	пољопривредна газдинства	2.582	6.586	123.719
	ha	3.841	9.790	181.785
>2 - ≤ 5 ha	пољопривредна газдинства	3.880	9.267	182.489
	ha	12.720	30.239	596.052
>5 - ≤ 10 ha	пољопривредна газдинства	1.677	3.885	89.083
	ha	11.440	26.779	617.281
>10- ≤ 20 ha	пољопривредна газдинства	495	1142	32.313
	ha	6.424	14.817	435.499
>20- ≤ 30 ha	пољопривредна газдинства	60	117	7.677
	ha	1.397	2.810	185.846
>30- ≤ 50 ha	пољопривредна газдинства	10	30	5.352
	ha			

	газдинства			
>50- ≤ 100 ha	ha	373	1121	203.666
	пољопривредна газдинства	3	6	4.394
100 ha<	ha	188	381	314.096
	пољопривредна газдинства	2	7	1.851
Просечно коришћено пољопривредно земљиште по газдинству		3,28	3,65	5,44

Извор података: Републички завод за статистику, Попис поопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Од укупног броја пољопривредних газдинстава на територији града Краљева, 33,12% користи од два до пет хектара пољопривредног земљишта.

Расположиво земљиште пољопривредних газдинстава, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ, укупно	Расположиво земљиште											
		ПГ	ha	пољопривредно земљиште				друго земљиште					
				коришћено		некоришћено		шумско		остало земљиште			
				ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	од тога: под рибљацима	
											ПГ	ha	
Град Краљево	11713	11704	113198	11623	38377	2783	13220	8270	59464	11521	2136	12	7,5
Рашка област	28173	28156	243151	28032	102885	6649	24511	18958	108013	27497	7742	30	11,8
Република Србија	631552	630742	5346597	621445	3437423	153976	424054	337804	1023036	607670	462084	670	7667,6

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Под **расположивим земљиштем** подразумева се укупно земљиште у власништву свих чланова газдинстава, односно у власништву правног лица/предузетника, које није дато другима у закуп, као и земљиште узето у закуп. Расположиво земљиште чине: коришћено и некоришћено пољопривредно земљиште, површине под шумом и остало земљиште (земљиште под зградама, путевима, двориштима, рибњацима, барама и другим површинама неподобним за пољопривредну производњу).

Коришћено пољопривредно земљиште чине: пољопривредно земљиште на окућници, оранице и баште (укључујући и угаре), стални засади (воћњаци, виногради, расадници и остали стални засади), ливаде и пашњаци које газдинство обрађује – користи.

Некоришћено пољопривредно земљиште представља пољопривредну површину којом је газдинство располагало на дан критичног момента пописа, али која се у посматраној пољопривредној години није користила из економских, социјалних или других разлога.

Коришћено пољопривредно земљиште газдинстава по категоријама, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	КПЗ, укупно ha	Окућница		Оранице и баште		Ливаде и пашњаци		Стални засади							
			ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	воћњаци		виногради		расадници		остало	
			ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha
Град Краљево	11623	38377	5787	414	9080	16171	9142	18204	6965	3566	64	10	11	7	7	4
Рашка област	28032	102885	12695	955	21703	31494	23893	62717	17625	7642	187	39	26	16	32	22
Република Србија	621445	3437423	331145	23727	519446	2513154	266813	713242	295203	163310	80341	22150	1187	1327	1139	512

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Под **пољопривредним земљиштем** подразумева се коришћено и некоришћено пољопривредно земљиште .

Окућница – пољопривредна површина на којој се гаје пољопривредни производи намењени за сопствену потрошњу чланова газдинстава, при чему газдинство може повремено да продаје вишак производа са окућнице. Обично је одвојена од остале пољопривредне површине и најчешће се налази поред куће. Уколико се на окућници гаје производи намењени за продају, ова површина се обухвата одговарајућом категоријом коришћеног пољопривредног земљишта (оранице и баште, воћњаци, виногради, расадници, остали стални засади на отвореном, стални засади у заштићеном простору). Уколико се на овој површини гаје усеви за исхрану стоке, и поред тога што ту стоку користи газдинство, ова површина се обухвата другом одговарајућом категоријом коришћеног земљишта, нпр. у оквиру крмног билга.

Пашњаци – површина земљишта које се углавном користи за прехрану и узгој стоке, најчешће испашом. Обухваћени су низијски, планински и шумски пашњаци на добром тлу или тлу средњег квалитета, као и пашњаци за оскуду испашу (пашњаци са ниским приносом, који су на земљишту слабог квалитета и пашњаци који се налазе изнад горње границе шумске вегетације, који не могу да служе за испашу већег броја стоке нити могу да се користе више пута у току године).

Ливаде – површине које су обрасле травом и које се низ година (пет и више) углавном косе ради добијања сена. Заједно су исказане површине природних и засејаних (вештачких) ливада.

Остали стални засади – подразумевају површине под врбицима (за плетење корпи), површине под рогозом, рогачем, површине на којима се узгајају тартуфи, као и површине под засадама јелки подигнутих у комерцијалне сврхе, на отвореном или у заштићеном простору.

Оранице и баште, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	Оранице и баште, ха										
		укупно	жита	махунарке	кромпир	шећерна репа	индустриј ско биље	поврће, бостан и јагоде	цвеће и украсно биље	крмно биље	остали усеви	угари
Град Краљево	9080	16171	10997	21	377	0	85	110	2	4462	1	115
Рашка област	21703	31494	20910	264	1486	3	94	543	5	7913	8	268
Република Србија	519446	2513154	1715562	5708	25132	69112	383881	33232	382	256008	2102	22036

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Оранице и баште – земљиште које се редовно обрађује, а усеви сеју/саде по утврђеном реду (плодореду), укључујући и земљиште под вишегодишњим усевима на ораницама, као и земљиште на одмору (угари). Уколико се неки усев налази на ораници пет и више година (нпр. мешавина трава), онда се та површина не сматра ораницом, већ се обухвата другом, одговарајућом категоријом земљишта (нпр. ливаде). Међутим, површине под одређеним вишегодишњим усевима (нпр. јагоде, руже, хмељ и сл.) укључене су у оранице и баште чак и ако заузимају земљиште дуже од пет година.

Под **угарима** се подразумевају површине ораница и башта које се у периоду посматране пољопривредне године нису користиле за пољопривредну производњу, већ су остављене „на одмору“ годину дана и улазе у плодоред (црни и зелени угар). Под црним угаром подразумева се само заорана површина, а под зеленим угаром површина која је заорана и засејана усевима за зелено ђубриво (детелина, лупина и сл.).

У структури површина ораница и башта највеће учешће у Краљевоу имају површине под житима (68%). Културе које се највише гаје на ораницама и баштама су кукуруз (61%) и пшеница (20,77%).

Површине под житима и махунаркама, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	Жита, ха							ПГ	Махунарке, ха			
		укупно	пшеница и крупник	раж	јечам	овас	кукуруз за зрно	остала жита за зрно		укупно	грашак за суво зрно	пасуљ	остале махунарке
Град Краљево	8341	10997	2285	17	972	842	6716	165	227	21	12	9	0
Рашка област	17695	20910	7336	308	2298	1438	9292	239	3294	264	15	238	11
Република Србија	458196	1715562	602844	4286	80939	34554	976612	16328	382630	5708	1544	3767	396

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Површине под индустријским биљем, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	Индустријско биље, ha										
		укупно	дуван	хмељ	уљана репица	уљана тиква	сунцокр ет	соја	остало биље за производ њу уља	биље за производњу текстилних влакана	лековито и ароматич но биље	остало индустри јско биље
Град Краљево	98	85	-	-	12	0	6	66	0	-	1	1
Рашка област	124	94	1	-	12	0	6	71	0	-	3	1
Република Србија	63069	383881	5050	28	6083	323	186361	181684	236	8	2134	1974

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Површине под поврћем, бостаном и јагодама, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	Поврће, бостан и јагоде, ha												од тога: у заштићеном простору	
		укупно	парадајз	купус и кељ	паприка	црни лук	бели лук	карфиол	шарга репа	грашак	остало свеже поврће	бостан	јагоде	ПГ	ha
Град Краљево	750	110	7	28	28	4	2	1	1	1	16	11	12	112	7
Рашка област	5000	543	70	141	138	67	17	4	14	4	61	12	16	468	25
Република Србија	102695	33232	2614	3661	7661	2862	608	422	1182	3505	4771	4145	1801	14368	2083

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Површине под крмним биљем, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	Крмно биље, ха								
		укупно	мешавина трава	кукуруз за силажу	детелина	луцерка	остале крмне легуминозе	остало биље које се жање зелено	сточна репа	остало коренасто и зељасто крмно биље
Град Краљево	4.296	4.462	1.068	664	1.268	1.379	51	10	3	19
Рашка област	8.571	7.913	2.117	756	2.777	2.129	61	12	40	21
Република Србија	207.462	256.008	42.802	27.187	77.730	103.316	2.467	1.428	506	571

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Воћњаци и виногради, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	Воћњаци, ха			ПГ	Виногради, ха			
		укупно	плантажни	екстензивни		укупно	сорте за вино са географским пореклом	остале винске сорте	сорте за јело
Град Краљево	6.965	3.566	1.187	2.379	64	10	0	4	6
Рашка област	17.625	7.642	1.812	5.80	187	39	0	28	10
Република Србија	295.203	163.310	98.575	64.736	80.341	22.150	2.631	14.852	4.667

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Плантажни воћњаци – подразумевају сталне засаде у којима се редовно примењују савремене агротехничке мере. Подигнути су на већим површинама применом плантажних система, тј. са одређеним размаком између редова стабала воћа, што омогућава механизовану обраду.

Екстензивни воћњаци – традиционални, полуинтензивни или екстензивни воћни засади који обично садрже стабла различитих врста воћа са различитом густином садње.

Површине под воћним врстама, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	Воћне врсте, ha												
		укупно	јабуке	крушке	бреск ве	кајсиј е	вишњ е	шљиве	ораси	лешн ици	остало	малине	купине	остало бобичаст о воће
Град Краљево	6965	3566	534	202	35	60	50	2351	127	20	139	38	6	4
Рашка област	17625	7642	1207	436	44	76	116	5073	273	36	248	113	9	9
Република Србија	295203	163310	23737	7343	8012	5290	13990	77949	4787	2239	5531	11041	2977	414

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

На територији града Краљево од воћа се највише гаје шљиве, и то на 66% укупних површина под воћем.

Газдинства према броју одвојених делова коришћеног пољопривредног земљишта, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ према броју одвојених делова КПЗ						Одвојени делови КПЗ			
	укупно	1	2-3	4-5	6-9	10≤	број	ha	просечан број делова по ПГ	просечна величина, ha
Град Краљево	11.623	1.894	4.508	2.576	1.744	901	49.789	38.377	4	1
Рашка област	28.032	3.817	10.966	6.176	4.397	2.676	130.268	102.885	5	1
Република Србија	621.445	87.018	200.218	126.309	115.454	92.446	3.496.662	3.437.423	6	1

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Одвојени део коришћеног пољопривредног земљишта – сваки део коришћеног пољопривредног земљишта које је окружено туђим земљиштем, а може бити састављен из једне парцеле или више њих, са истим или различитим усевима.

Наводњавање

Наводњавано земљиште према категоријама коришћења у пољопривредној 2011/2012. Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	Наводњавано земљиште		Оранице и баште		Воћњаци		Виногради		Ливаде и пашњаци		Остали стални засади	
	ПГ	укупно, ha	ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha	ПГ	ha
Град Краљево	1038	827	870	652	211	117	6	1	58	58	1	0
Рашка област	3213	2010	2779	1540	634	293	13	2	224	175	1	0
Република Србија	71.947	99.773	57.999	84.858	17.940	13.344	780	215	856	602	658	754

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Од укупног броја газдинстава на територији града Краљево, 9% је у 2011/2012. пољопривредној години наводњавало 2.15% коришћеног пољопривредног земљишта.

Наводњавана површина ораница и башта према врстама усева, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	Жита и кукуруз за силажу		Шећерна репа		Сунцокрет		Поврће, бостан и јагоде (на отвореном)		Остали усеви на ораницама и баштама	
	ha	% од укупне површине под усевом	ha	% од укупне површине под усевом	ha	% од укупне површине под усевом	ha	% од укупне површине под усевом	ha	% од укупне површине под усевом
Град Краљево	499	4,3	-	-	4	71,4	52	49,9	97	2,3
Рашка област	969	4,5	0	11,6	4	67,2	225	43,4	342	3,8
Република Србија	36154	2,1	9.191	13,3	672	0,4	19.865	63,8	18.976	4,1

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Начини наводњавања и главни извори воде за наводњавање (у %), Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	Начин наводњавања			Главни извор воде за наводњавање				
	површински	орошавањем	кап по кап	подземне воде на газдинству	површинске воде на газдинству	површинске воде ван газдинства	вода из водовода	остали извори
Град Краљево	70,1	15,8	14,1	37,3	4,8	51,6	4,4	1,9
Рашка област	75,7	12,5	11,8	37,7	8,9	45,8	3,9	3,7
Република Србија	60,6	12,2	27,2	51,6	6,7	31,0	6,5	4,2

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Површински начин наводњавања представља наводњавање провођењем воде по тлу, било плављењем целе површине или навођењем воде кроз мале бразде (каналити) између редова усева, коришћењем гравитације. Примењује се обично у повртарској производњи.

Орошавање је метод наводњавања усева прскањем воде прскалицом под високим притиском, попут кише, преко поља. Примењује се обично у ратарској производњи.

Кап по кап је метод наводњавања спуштањем воде ниско до биљака кап по кап, или путем микропрскалица, или стварањем услова сличних магли. Највећу примену има код наводњавања воћака и других засада, као и у повртарству.

Подземне воде на газдинству представљају изворе воде лоциране на газдинству или близу газдинства. Коришћена вода за наводњавање долази из бушених или ископаних бунара или из извора слободног тока, подземне воде или слично. Ови се извори, осим за потребе наводњавања, могу користити и за остале потребе газдинства.

Површинске воде на газдинству су природна језерца или вештачке бране које су у целини смештене на газдинству или их користи само једно газдинство. То могу бити и резервоари у којима се прикупља кишница или подземна вода.

Површинске воде ван газдинства су језера, реке и други водотоци који нису вештачки направљени за потребе наводњавања.

Под **осталим изворима** подразумевају се извори код којих се вода не може користити директно, већ мора да прође одређени (физички или хемијски) третман.

Пописом пољопривреде 2012. године. године на територији града Краљево евидентирано је следеће:

- ❖ врсте усева који се највише наводњавају јесте сунцокрет, чија наводњавана површина износи 71,4% укупне површине под овим усевом, након чега следе поврће, бостан и јагоде (на отвореном), чија наводњавана површина износи 49,9% укупне површине под овим усевима;

- ❖ као главни извор воде за наводњавање 51,6% пољопривредних газдинстава навело је површинске воде ван газдинства;
- ❖ 70,1% газдинстава примењује површинско наводњавање, 15,8% орошаваће, а 14,1% као начин наводњавања користе кап по кап.

Пољопривредна механизација

Под пољопривредном механизацијом подразумевају се погонске, прикључне и стационарне машине које се користе у пољопривреди, које су у исправном стању или које се уз малу поправку могу довести у исправно стање.

Коришћена пољопривредна механизација представља властиту у туђу механизацију коришћену у посматраној години.

Трактори и комбајни, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	Једноосовински трактори				Двоосовински трактори				Комбајни			
	ПГ	власити		коришћени у 2011/2012	ПГ	власити		коришћени у 2011/2012	ПГ	власити		коришћени у 2011/2012
укупно		старији од 10 година	укупно			старији од 10 година	укупно			старији од 10 година		
Град Краљево	2298	2333	2255	2279	5332	6094	5930	6050	289	340	331	313
Рашка област	6384	6501	6205	6403	11840	12888	12550	12804	411	472	456	427
Република Србија	180233	186922	182484	179211	332985	410894	390167	404512	26135	31241	29702	29633

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

Прикључне машине, Попис пољопривреде 2012. године

Назив прикључне машине	Град Краљево	Рашка област	Република Србија
Берачи кукуруза	214	258	31.063
Плугови	4.366	9141	336.928
Тањираче	1.715	1.996	146.647
Дрљаче	3.055	6.395	218.161
Сетво спремачи	143	204	60.453
Ротофрезе	486	1.864	36.685
Растурачи минералног	828	1.003	95.378

Ћубрива			
Растурачи стајњака	309	451	13.371
Сејалице	857	1.428	114.710
Прскалице	1.166	1.903	138.084
Приколице	4.085	8.289	298.667
Косилице	3.653	8.353	148.191

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 1

На територији града Краљева, према подацима из Пописа пољопривреде 2012. године може се уочити следеће:

- ❖ укупно има 2.333 једноосовинских трактора, од којих је у пољопривредној 2011/2012. години коришћено 98%;
- ❖ укупно има 6.094 двоосовинска трактора, од којих је у пољопривредној 2011/2012. години коришћено 99,30%;
- ❖ од укупног броја једноосовинских трактора 2.255 (96,70%) је старије од 10 година;
- ❖ од укупног броја двоосовинских трактора 5.930 (9730%) је старије од 10 година;
- ❖ 289 пољопривредних газдинстава располаже са 340 комбајна.

Сточни фонд и пчеле

На територији града Краљева од укупног броја пољопривредних газдинстава око 83% гаји стоку.

Табела 65. Газдинства према броју условних грла, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	Укупно	≤ 4 УГ	5-9	10-14	15-19	20-49	50-99	100-499	≥ 500 УГ
Град Краљevo	9.755	38.536	9.402	1.701	374	107	101	17	9	2
Рашка област	22.563	79.722	23.366	3.567	777	223	195	32	11	2
Република Србија	489.364	2.019.889	533.656	67.063	16.169	5.897	6.904	1.200	522	141

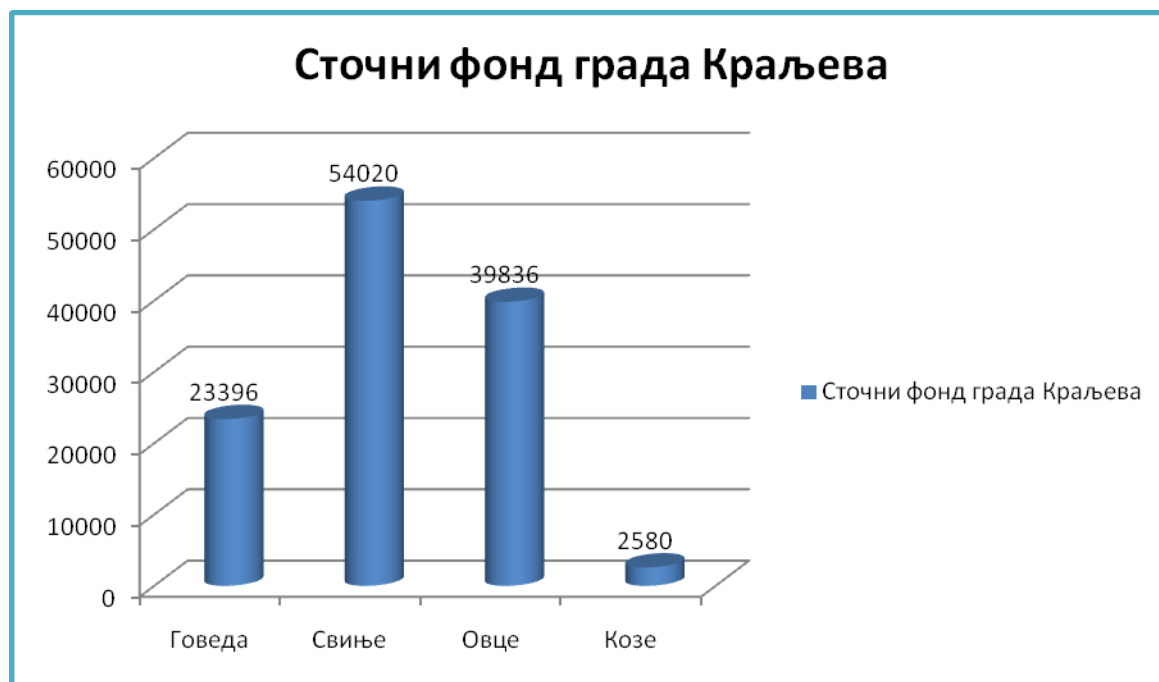
Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Број говеда, свиња, оваца, коза и стоке на испашаи, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	Говеда		Свиње		Овце		Козе	Стока на испашаи		
	укупно	од тога: краве	укупно	од тога: крмаче	укупно	од тога: овце за приплод		говеда	овце	козе
Град Краљево	23.396	12.480	54.020	7.166	39.836	28.891	2.580	347	2.369	389
Рашка област	53.965	33.361	70.412	8.937	99.020	71.714	7.038	12.066	26.250	1.957
Република Србија	908.102	445.365	3.407.318	344.978	1.736.440	1.270.895	231.837	86.590	421.688	57.536

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

На територији града Краљево, на основу података добијених из Пописа пољопривреде, највише се гаје свиње (54.020), затим овце (39.836), говеда (23.396), док се најмање гаје козе (2.580).

Број коња и живине по врстама и број кошница пчела, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град-општина	Коњи	Кокоши	Ђурке	Патке	Гуске	Остала живина	Кошнице пчела
Град Краљево	205	393.550	1.647	939	516	3.548	11.473
Рашка област	544	621.003	3.659	1.702	911	4.875	29.579
Република Србија	16.910	25.794.348	349.506	245.979	77.372	244.015	665.022

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Број газдинстава и број говеда према величини стада, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град- општина	ПГ	1-2 грла		3-9		10-19		20-29		30-49		50-99		100 грла и више	
		ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда	ПГ	говеда
Град Краљево	5.149	2.643	4.004	2.142	9.827	260	3.381	59	1.381	22	790	16	1.038	7	2.975
Рашка област	14.051	7.516	11.610	5.747	26.134	627	7.973	94	2.197	32	1.148	26	1.687	9	3.216
Република Србија	177.252	88.457	134.321	70.977	330.513	12.121	157.655	2.914	68.543	1.701	62.757	810	52.848	272	101.465

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Најзаступљенија величина стада говеда на територији града Краљева јесте три до девет грла, свиња од десет до деветнаест грла и оваца од десет до деветнаест грла.

Број газдинстава и број свиња према величини стада, Попис пољопривреде 2012. године

		Град Краљево	Рашка област	Република Србија
ПГ		7.384	12.233	355.052
1-2 грла	ПГ	3.647	7.069	131.805
	свиње	5.626	11.045	211.251
3-9	ПГ	2.134	3.188	141.344
	свиње	9.605	13.825	662.624
10-19	ПГ	1.119	1.411	56.012
	свиње	14.991	18.787	743.615
20-49	ПГ	432	498	21.170
	свиње	11.710	13.408	590.564
50-99	ПГ	35	44	3.064
	свиње	2.276	2.800	201.336
100-199	ПГ	11	17	1.092
	свиње	1.451	2.186	142.477
200-399	ПГ	5	5	336
	свиње	1.507	1.507	89.407
400 грла и више	ПГ	1	1	229
	свиње	6.854	6.854	766.044

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Број газдинстава и број оваца према величини стада, Попис пољопривреде 2012. године

		Град Краљево	Рашка област	Република Србија
ПГ		4.018	7.621	154.972
1-2 грла	ПГ	279	495	12.750
	овце	510	907	22.673
3-9	ПГ	2.215	3.854	82.461
	овце	12.659	21.717	468.937
10-19	ПГ	1.138	2.018	42.264
	овце	14.216	25.356	535.495
20-49	ПГ	356	981	14.346
	овце	9.366	27.691	387.722
50-99	ПГ	26	208	2.159
	овце	1.659	13.436	138.321
100-199	ПГ	3	57	729
	овце	374	7.116	93.556
200-499	ПГ	-	7	230
	овце	-	1.745	61.211
500 грла и више	ПГ	1	1	33
	свиње	1.052	1.052	28.525

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Број газдинстава и број живине према величини јата

		Град Краљево	Рашка област	Република Србија
ПГ		8.292	17.787	413.792
1-49 грла	ПГ	7.770	16.898	362.990
	живина	109.732	223.081	6.306.185
50-99	ПГ	394	672	42.425
	живина	23.612	40.132	2.572.003
100-299	ПГ	82	135	6.178
	живина	10.432	17.501	823.718
300-499	ПГ	14	18	510
	живина	4.807	6.112	175.354
500-999	ПГ	4	10	349
	живина	2.210	6.570	216.096
1.000-2.999	ПГ	17	30	581
	живина	28.365	47.777	920.046
3.000-4.999	ПГ	2	8	220
	живина	8.027	28.447	794.907
5.000 грла и више	ПГ	9	16	539
	живина	213.015	262.530	14.902.911

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Пољопривредни објекти

Под **пољопривредним објектима** подразумевају се зграде или делови зграда коришћени у пољопривредне сврхе, с темељима, са најмање три самостална зида и посебним улазом. Једна зграда може имати два или више објекта уколико сваки тај објекат има засебан улаз. Пописом пољопривреде из 2012. године нису обухваћени објекти без темеља, чији су спољни зидови изграђени искључиво од танких дасака, прућа или сламе. Пописом су обухваћене настрешнице за смештај сена и сламе, као и пластеници без обзира на то што не одговарају у потпуности дефиницији која се односи на пољопривредне објекте. Коришћени капацитети односе се на властите и туђе објекте коришћене у посматраној години.

У граду Краљеву има 8.069 објеката за смештај говеда и њихов капацитет је 59.633 места или, у просеку, 7,3 по објекту. Број објеката за смештај свиња је 6.920 са капацитетом од 76.456 места, или 11,05 по објекту.

Објекти за смештај стоке на газдинству, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град	Објекти за смештај говеда				Објекти за смештај свиња				Објекти за смештај кокошака носиља				Објекти за смештај остале стоке			
	ПГ	број	капацитет, број места		ПГ	број	капацитет, број места		ПГ	број	капацитет, број места		ПГ	број	капацитет, број места	
			властит и	коришћ ени у 2011/20 12			властит и	коришћ ени у 2011/20 12			властити	коришће ни у 2011/201 2			властит и	коришће ни у 2011/201 2
Град Краљево	7753	8069	59633	23625	6541	6920	76456	42734	5529	5637	303313	145146	2680	2801	85356	72035
Рашка област	19253	19827	134191	55236	10925	11438	101870	56435	10322	10484	537577	261291	5304	5555	187200	162087
Републик а Србија	321580	340337	2557926	926634	393236	507031	7035648	3234290	290206	305427	26753051	17058917	142713	153937	4781804	3849795

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Пописни подаци показују да се од укупних капацитета за смештај стоке у 2011/2012. пољопривредној години користило:

- ❖ 39,60% капацитета објеката за смештај говеда;
- ❖ 56% капацитета објеката за смештај свиња,
- ❖ 48% капацитета објеката за смештај кока носиља и
- ❖ 84% капацитета објеката за смештај остале стоке.

Објекти за смештај пољопривредних производа на газдинству, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град	кошеви за кукуруз				Амбари				Силоси			
	ПГ	број	капацитет, м ³		ПГ	број	капацитет, м ³		ПГ	број	капацитет, t	
			властити	коришћени			властити	коришћени			властити	коришћени
Град Краљево	5.802	6.740	105.431	64.826	1.273	1.363	30.210	17.900	14	23	1.322	940
Рашка област	8.218	9.310	142.521	86.950	2.870	2.982	74.559	40.882	23	34	5.658	1.218
Република Србија	330.904	362.135	12.470.943	6.932.622	147.678	161.002	4.165.647	2.404.893	2.566	5.677	4.322.781	4.427.411

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Сушаре и објекти за силажу на газдинству, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град	Сушаре				Објекти за силажу			
	ПГ	број	капацитет, м ³		ПГ	број	капацитет, м ³	
			властити	коришћени			властити	коришћени
Град Краљево	58	59	687	517	127	140	13.819	10.614
Рашка област	224	227	3.839	3.150	174	189	20.625	13.485
Република Србија	9.510	10.539	459.070	387.907	10.762	12.849	9.548.968	3.352.684

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Објекти за смештај пољопривредних машина и опреме и хладњаче на газдинству, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град	Објекти за смештај пољопривредних машина и опреме				Хладњаче			
	ПГ	број	капацитет, м ²		ПГ	број	капацитет, м ³	
			властити	коришћени			властити	коришћени
Град Краљево	2.784	3.051	159.676	139.543	20	37	6.090	4.778
Рашка област	5.598	5.952	291.014	252.697	34	54	7.730	5.645
Република Србија	211.958	251.893	13.682.916	12.411.552	1.804	2.162	970.463	674.897

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Стакленици и пластеници на газдинству, Попис пољопривреде 2012. године

Регион	Стакленици				Пластеници				
	Област	ПГ	број	капацитет, m ²		ПГ	број	капацитет, m ²	
Град	властити			коришћени	властити			коришћени	
Град Краљево		4	5	4.388	4.228	614	818	110.009	110.039
Рашка област		15	18	8.830	8.690	1.644	2.048	360.846	358.474
Република Србија		542	898	1.293.437	409.823	41.706	101.492	24.436.326	23.809.039

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Радна снага и активности на газдинству

Под **пољопривредним активностима** подразумевају се следеће активности: рад на пољу (орање, сетва, сакупљање сена, жетва и сл), организација производње и управљање (куповина, продаја производа газдинства, рачуноводство у вези са газдинством), гајење животиња (припрема и расподела хране, мужа, брига о животињама), сви послови на газдинству у вези са складиштењем, обрадом и припремом производа за тржиште, одржавање пољопривредних објеката и машина, транспорт робе до пијаце, припрема и продаја сопствених пољопривредних производа на пијаци и сл. и производња вина од сопственог грождја.

Друге профитабилне активности представљају друге активности у вези са газдинством које су доносиле приход, тј. активности које нису пољопривредне активности на газдинству, које имају економски утицај на газдинство и за које се користе ресурси газдинства: земљишне површине, пољопривредне зграде, машине, опрема, радна снага или пољопривредни производи.

Газдинства према броју чланова и стално запослених на газдинству, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град	Укупно	1-2 лица	3-4	5-6	7 и више лица
Град Краљево	11.713	7.793	3.373	501	46
Рашка област	28.173	17.797	8.877	1.365	134
Република Србија	631.552	433.399	170.883	25.050	2.220

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

На територији града Краљева, као и на нивоу Републике Србије, највећи број пољопривредних газдинстава (66,53%) има једног до два члана газдинства или стално запосленог који обављају пољопривредне активности.

Од укупног броја чланова и стално запослених на газдинству, око 44% су жене. Учешће жена носилаца поодичних газдинстава на територији града Краљева је 17,45%.

Чланови газдинства и стално запослени на газдинству према полу и правном статусу газдинства, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град	Чланови газдинстава и стално запослени на газдинству			На породичном газдинству			На газдинству правног лица/предузетника		
	укупно	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци
Град Краљево	27239	12010	15229	27061	11937	15124	178	73	105
Рашка област	68532	29809	38723	68295	29729	38566	237	80	157
Република Србија	1442628	615382	827246	1416349	608697	807652	26279	6685	19594

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

**Чланови газдинстава и стално запослени на породичном газдинству према полу,
Попис пољопривреде 2012. године**

Регион Област Град	Носилац газдинства			Чланови породице и рођаци који су обављали пољопривредне активности на газдинству			Стално запослени на газдинству		
	укупно	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци
Град Краљево	11532	2013	9519	15500	9918	5582	29	6	23
Рашка област	27728	4185	23543	40535	25537	14998	32	7	25
Република Србија	617365	106946	510419	797199	501487	295712	1785	264	1521

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Годишње радне јединице ангазоване радне снаге у пољопривреди

Регион Област Град	Годишње радне јединице							
	укупно	носиоци газдинстава		Чланови породице и рођаци који су обављали пољопривредне активности на газдинству		стално запослени на газдинству		сезонска радна снага и радна снага под уговором
		свега	жене	свега	жене	свега	жене	
Град Краљево	13.254	5.984	902	6.742	4.628	157	50	371
Рашка област	26.552	12.107	1.593	13.607	9.170	190	52	648
Република Србија	646.283	283.552	38.811	303.782	193.902	24.515	6.038	34.434

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Годишња радна јединица је јединица мере која представља количину људског рада утрошеног за обављање пољопривредне делатности на газдинству. Ова јединица представља еквивалент рада једног лица, тј. пуно радно време у једној години: осам сати дневно, 225 радних дана.

У пољопривредну производњу у 2011/2012. години на територији града Краљева уложено је 13.254 годишње радне јединице, од чега чак 97% од стране породичних газдинстава. Удео појединих категорија ангазоване радне снаге на газдинствима у укупном броју годишњих радних јединица у пољопривреди износи: 45% од стране носиоца газдинстава, 50% од стране чланова породице и рођака који су обављали пољопривредне активности на газдинству, 1,20% од стране стално запослених на газдинству и 2,80% од стране сезонске радне снаге и радне снаге под уговором.

Управници (менаџери) на газдинствима

Регион Област Град	ГРЈ	Ниво обучености									похађали курсеве о пољопривреди у 2012. години
		укупно	жене	мушкарци	само пољопривредно искуство стечено праксом	курсеви из области пољопривреде	пољопривредна средња школа	друга средња школа	пољопривредна виша школа или факултет	друга виша школа или факултет	
Град Краљево	6166	11713	1916	9797	7647	98	177	3009	104	678	208
Рашка област	12409	28173	4039	24134	18005	169	255	8036	230	1478	367
Република Србија	293997	631552	100168	531384	378940	4270	16120	191591	8992	31639	20211

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Чланови газдинства и стално запослени на породичном газдинству према активностима које су обављали на газдинству, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град	Носиоци-управници газдинстава			Чланови породице и рођаци који су обављали пољопривредне активности на газдинству			Стално запослени на газдинству		
	обављали само пољопривредне активности	обављали другу активност		обављали само пољопривредне активности	обављали другу активност		обављали само пољопривредне активности	обављали другу активност	
		више него пољопривредне активности	мање него пољопривредне активности		више него пољопривредне активности	мање него пољопривредне активности		више него пољопривредне активности	мање него пољопривредне активности
Град Краљево	6946	1183	2911	8837	2076	4587	23	1	5
Рашка област	18304	1858	6864	24826	4250	11459	26	1	5
Република Србија	421016	21154	150430	537479	39480	220240	1630	56	99

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Газдинства према другим профитабилним активностима у вези са газдинством, Попис пољопривреде 2012. године

		Град Краљево	Рашка област	Република Србија
Пољопривредна газдинства	укупно	2.958	7.138	78.301
	друге профитабилне активности у вези са газдинством			
	прерада меса	165	367	4.709
	прерада млека	1.954	5.401	44.679
	прерада воћа и поврћа	804	1.493	23.664
	прерада других пољопривредних производа	51	248	3.375
	обрада дрвета	424	695	6.380
	активности у шумарству	58	187	3.870
	туризам	14	18	514
	народна традиција	4	43	1.246
	производња енергије из обновљивих извора енергије	1	1	22
	узгој рибе	5	10	217
	рад на основу уговора у области пољопривреде	66	83	3.920
	рад на основу уговора у другој области	29	40	1.451

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

На територији града Краљева другим профитабилним активностима бави се 2.958 газдинстава, односно 25% укупног броја газдинстава. Највећи број бави се прерадом млека (66%), а затим прерадом воћа и поврћа (27%).

Газдинства према учешћу прихода од других профитабилних активности у вези са газдинством у укупном приходу газдинства, Попис пољопривреде 2012. године

Регион Област Град	До 10%	11-50%	51% и више
Град Краљево	1.418	1.369	171
Рашка област	3.507	3.354	277
Република Србија	39.630	34.151	4.520

Извор података: Републички завод за статистику, Попис пољопривреде 2012. године, Пољопривреда у Републици Србији, књига 2

Фонд за развој пољопривреде града Краљева

Фонд за развој пољопривреде града Краљева основан је од стране Скупштине града Краљева у децембру 2011. године. Фонд се финансира из буџета града Краљева као индиректни буџетски корисник. У току 2013. године буџетом града Краљева за рад Фонда планирана су средства у износу од 59.850.000,00 динара. Програмом рада и финансијским планом Фонда за 2013. годину дефинисани су услови и критеријуми за коришћење средстава, обим, поступак и начин коришћења средстава од стране непосредних корисника. По програмом рада фонда, у току 2013. године, средства се опредељују за следеће активности:

- 1. Регресирање трошкова осигурања усева, плодова, младих вишегодишњих засада, расадника и животиња** - Планирана средства за ове намене износе 15.000.000,00 динара.
- 2. Регресирање трошкова вештачког осемењавања уматичених крава и јуница** - Планирана средства за ове намене износе 10.500.000,00 дин.
- 3. Суфинансирање камата за пољопривредне кредите** - Планирана средства за ове намене износе 10.000.000,00 динара.
- 4. Подстицање развоја пољопривредне производње, побољшање квалитета живота и ширења економских активности на селу кроз субвенционисање у минималном износу од 30% као накнаду дела трошкова за пројекте из области примарне пољопривредне производње.** За ове намене у 2013. години Фонд за развој пољопривреде града Краљева ће 18.000.000,00 динара расподелити корисницима на основу расписаног јавног огласа – конкурса и то:
  - За суфинансирање пројеката из области узгоја животиња у износу од 4.000.000,00 динара.
  - За суфинансирање пројеката из области повртарске производње за пластенике, системе за наводњавање, садни материјал и заштита биља у износу од 6.000.000,00 динара.
  - За суфинансирање пројеката из области воћарства за системе за наводњавање и садни материјал у износу од 7.000.000,00 динара.
  - За суфинансирање пројеката из области органске производње, пчеларства, рибарства и производње печурака у износу од 1.000.000,00 динара.
- 5. Праћење реализације Програма набавке и поделе висококвалитетних приплодних јуница сименталске расе, поделе првих женских телића у 2013.**

години кроз финансирање субвенције у износу од 1.500.000,00 динара Пољопривредно саветодавно стручној служби.

6. **Подршка спровођења програма саветодавних и стручних послова у пољопривреди** кроз едукацију пољопривредних произвођача. Планирана средства за ове намене износе 2.000.000,00 динара.

Шумарство

На подручју града Краљева шумски ресурси обухватају 46,8% од укупне површине града, што је више од просека за Републику Србију (27,5%). Ови подаци показују да је територија града Краљева **богата шумом**. Обрасла шумска површина, према подацима Републичког завода за статистику, у 2012. години обухватала је 72.538,63 ха.

Табела 84. Пошумљене површине и посечена дрвна маса, 2012.

Регион Област Град- општина	Пошумљено, ха				Обрасла шумска површина, укупно, ха ¹	Посечена дрвна маса			
	у шуми		изван шуме			укупно, т ³		техничко дрво, %	
	лишћари ма	четинарим а	лишћари ма	четинари ма		лишћарим а	четинар има	лишћар има	четин арима
Краљево	16,02	24,07	-	11,00	72538,63	69266	23453	43	72

Извор података: Републички завод за статистику, Општине и региони у Републици Србији 2013, табела 10 -1

¹ Стање на крају 2011. године